

Tiesos Draugas Ekstra Nr. 111

LEBBS naujienos

2019 m. birželis

**„Jeį laikysitės mano mokslo, jūs iš tikro būsite mano mokiniai;
jūs pažinsite tiesą ir tiesa padarys jus laisvus.“ Jn 8,31-32**

*Tiesos Draugas Ekstra yra Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių
sajungos leidinys, platinamas elektroniniu paštu, skirtas apžvelgti mūsų
bendrijos įvykius, naujienas, spausdinti aktualius straipsnius bei esė.*

Šiame numeryje:

Ką rašė „Tiesos draugas“ prieš 90 metų

Krikščionybė XX amžiuje

Jie pilni ir džiaugsmo...

EBF maldos kalendorius

Ką rašė „Tiesos draugas“ prieš 90 metų

Šis laikraščelio numeris labai pavėlavo. Visuomet stengiuos rankraščius prirengti kaip galima anksčiau ir paduoti laiku spaustuvei, kad kiekvieno mėnesio pradžioje galėtų laikraščelį išsiuntinėti. Bet šįkart išėjo kitaip. Gegužės pradžioje iškeliavau į Žemaitiją ir Klaipėdos kraštą. Aplankiau Mažeikius, Skuodą, Palangą ir kitas vietas. Kelionėje buvau truputį nuvargęs ir jaučiau skausmą dešiniame šone, bet į tai nekreipiau daug dėmesio. Džiaugiausi galėdamas patarnauti broliams tiesos ieškotojams ir parodyti kelią prie Jėzaus.

Dangun Žengimo dienoje buvau Šilutėje, kur Klaipėdos krašto tikinčioji jaunuomenė susirinko švęsti savo šventę. Keli broliai ir sesutės kalbėjo tema „Tikinčioji jaunuomenė kovoje už teisybę“. Giedotojai iš įvairių vietų skambino gražias giesmes Viešpaties garbei. Buvo taip gražu ir linksma, kad nenorėjosi skirtis. Bet liga privertė palikti linksmąjį susirinkimą ir ieškoti patalo. Dėkavojau Viešpačiui, kad Jis man leido kelias minutes kalbėti tame susirinkime ir sulaukti užbaigos.

Manydamas, kad greit pasveiksiu, pasilikau dar vieną dieną Šilutėje, nes buvau pasižadėjęs nulaikyti susirinkimus Biržuose ir Tumeliuose. Bet prasidėjo rimta liga, ir išvykau į Šiaulius. Keturias savaites nieko negalėjau dirbti, nes sunkios ligos buvau pririštas prie patalo.

Sirgdamas kartais jaučiau mirties šaltąjį kvapą. Kai skausmas traukė man krūtinę, visuomet manydavau apie Evangelijos darbą mūsų gimtinėje. Daug yra darbo, bet mažai darbininkų! Pasiduodamas Viešpačiui ir Jo šventai valiai buvau ramus ir sakiau: „Viešpatie, jei mano darbas Lietuvoje dar reikalingas, tai išgydyk mane, bet jei nori mane paimti iš šio vargų pasaulio, tai su džiaugsmu atsiskirsiu. Vieno tik

prašau: siųsk darbininkų į Tavo pjūties lauką ir duok Lietuvai Tavo dieviškos šviesos!“ Dabar dėkavoju Viešpačiui, kad Jis mane pakėlė. Tiesa, esu dar silpnas...

Skaitytojų prašau atleisti, kad tiek daug apie save rašau. Norėjau tik tuo paaiškinti laikraščelio pavėlavimą ir sutaupyti vieno kito asmenišką laišką rašymą, nes rašyti man dar sunku. Šios eilutės yra atsakymas į kelių brolių ir „Tiesos draugo“ skaitytojų laiškus.

Teodoras Gerikas

P.S. T. Gerikas (1891-1946) baigęs studijas Hamburgo teologijos seminarijoje 1921 m. pradėjo tarnauti Lietuvos baptistų bendruomenėse. Darbavosi telkdamas išsklaidytas bendruomenes į sąjungą ir tapo 1933 metais įkurtos baptistų bendruomenių Sąjungos pirmininku. 1941 m. išvyko į Vokietiją, o 1946 m. grįždamas į Lietuvą pakeliui mirė. – *Red.*

„Tiesos draugas“ 1929/6 ✓

Krikščionybė XX amžiuje

XIX amžiaus antroje pusėje svarbiausios Europos valstybės užbaigė kolonizacijos procesą, kurio metu buvo kolonizuotas beveik visas Afrikos žemynas ir dalis Azijos. Tarp didžiųjų valstybių, siekiančių dar didesnės įtakos valdant pasaulį, ėmė didėti įtampa. XIX amžiaus pabaigoje ir XX pradžioje didžiosios valstybės sudarė kelis politinius ir karinius blokus, kurie davė prielaidą kilti dviem pasauliniams karams ir revoliucijoms.

Pirmajame pasauliniame kare žuvo keli milijonai ne tik kariškių, bet ir civilių žmonių. Istorikų nuomone, šis karas iš esmės nebuvo užbaigtas, todėl buvo tikimybė, kad laukia dar didesnės nelaimės. Ir štai Antrajame pasauliniame kare dalyvavo 64 valstybės, kuriose gyveno 1,7 milijardo žmonių. Šis karas nusinešė apie 60 mln. gyvybių. Be to, dar daugybė žmonių kentėjo ir žuvo totalitarinio režimo valstybių koncentracijos stovyklose. Ar žmonija, patyrusi tiek daug netekčių, ko nors pasimokė? Vargu, nes ir pasibaigus Antrajam pasauliniam karui tai šen, tai ten kildavo kruvini susirėmimai, o komunistinių režimų koncentracijos lageriuose ir toliau buvo kankinami bei žudomi žmonės. Tarp jų buvo ir daug pasmerktų krikščionių. Dar reikėtų paminėti, kad po karo Europoje atsirado vadinamoji „geležinė siena“, skyrusi Vakarų Europą nuo

komunistinio režimo šalių Rytuose. Tarp šių skirtingų pasaulių ilgus dešimtmečius vyko vadinamasis šaltasis karas. Bet reikėtų pažymėti, kad visų šių karų, perversmų ir persekiojimų kontekste daug žmonių gręžėsi į Dievą ir bažnyčių narių skaičius augo.

Sekmininkai ir charizminis sąjūdis. Šios įvairių pavadinimų bendruomenės yra vis dar augančios, ypač Trečiojo pasaulio šalyse. Sekmininkų bendruomenės kaip svarbiausią krikščionio ženklą pabrėžtinai iškelia asmenišką Šventosios Dvasios poveikį, išgyvenamą per tam tikras specifines apraiškas. Šio mokymo šaknys siekia XIX amžiaus pradžią – dvasinių pabudimų ir šventumo sąjūdžių laikus Šiaurės Amerikoje.

Daugelis ano meto žymių metodistų ir baptistų pamokslininkų nurodė į būtinybę tikintiesiems po atsivertimo ir krikšto siekti atsinaujinimo ir sustiprinimo Šventojoje Dvasioje. Dar anksčiau, XVIII amžiuje, tai darė ir žymiausias metodizmo veikėjas Džonas Veslis, kuris liudijo apie „keistai sušilusią“ savo širdį ir mokė, kad Šventosios Dvasios pašventinimas yra antrasis Dievo malonės darbas, einantis po išteisinimo.

Kai kurie pamokslininkai tokius savo potyrius ėmė vadinti Dvasios krikštu. Dar vėliau kilo susidomėjimas

dvasinėmis dovanomis ir ypač gydymu. Žymiausi to meto pamokslininkai Šiaurės Amerikoje buvo Čarlzas Finėjus, Duaitas Mudis, Robertas Torėjus. Rusijoje J. Kargelis laikėsi panašių pažiūrų, tačiau minėtų veikėjų dar negalima vadinti sekmininkų sąjūdžio dalyviais.

Lemiamas posūkis įvyko 1900 metais Topeko mieste Kanzaso valstijoje. Nedidelė studentų grupė, vadovaujant metodistų pastoriumi Čarlzui Perhemui, tyrinėjo Šventosios Dvasios klausimą pagal Apaštalų darbų knygą. Viena studentė paprašė, kad pastorius ant jos uždėtų rankas ir ji galėtų gauti Šventosios Dvasios krikštą. Tuo metu ji pradėjo tarti nesuprantamus žodžius, ir nuo tol imta formuluoti doktriną, kad svarbiausias Dvasios krikšto ženklas yra kalbėjimas svetimomis kalbomis (*gr. glosolalija*).

Šią doktriną aktyviai pradėjo skleisti Perhemo mokinys V. Seimuras, kuris 1906 m. atvyko į Los Andželą ir pradėjo tvirtinti, kad „kas nekalba kalbomis, tas nėra pakrikštytas Šventąja Dvasia“. Jo klausytojai priėmė šį mokymą, patyrė „savo Sekmines“ ir prabilo kalbomis. Visuomenė išgirdo apie Azuzo gatvėje vykusius išgydymus nuo ligų ir kitokius stebuklingus išgyvenimus. Tai laikoma klasikinio sekminizmo pradžia. Per trumpą laiką mieste atsirado kelios naujos grupės, kurios save vadino **sekmininkų** (*angl. pentecostal*) bendruomenėmis. Didžioji dalis šių bendruomenių 1914 m. susivienijo stambiausioje pasaulinio masto

Viljamas Seimuras (*William Seymour*)

bendrijoje – Dievo Asamblėjoje, kuri gyvuoja ir šiandien.

1913 m. sekmininkai pradėjo veikti Suomijoje, kuri tuomet priklausė Rusijai. Iš Suomijos šis sąjūdis pasiekė Peterburgą. Rusijoje šalia klasikinių sekmininkų atsirado unitarinės pakraipos bendruomenės, kurios nepripažįsta Dievo trejybės ir įtikėjusius krikštija tik Jėzaus vardu. Šis mokymas pasiekė Rusiją per emigrantus iš Šiaurės Amerikos.

J. Viederis

Lietuvoje sekmininkų veiklą 1911 m. pradėjo Amerikoje įtikėjęs **Petras Viederis**. 1912 m. bendruomenė buvo įregistruota kaip Peterburgo evangelikų krikščionių bendruomenės Biržų skyrius, priklausantis evangelikų krikščionių sąjungai, kuriai tuo metu vadovavo I. Prochanovas. Tiesa, Viederis šį darbą pradėjo ne visai tuščioje vietoje, o dar 1896 metais iš reformatų susibūrusio *Krikszioniszkos Jaunumes Pulkialio* aplinkoje.

Po 1945 metų Lietuvos sekmininkai, kaip ir nemaža dalis kitų respublikų tikinčiųjų, prisijungė prie TSRS evangelikų krikščionių baptistų sąjungos, kurioje išbuvo iki nepriklausomybės laikų.

Charizminis sąjūdis. XX amžiaus septintajame dešimtmetyje iš Amerikos per pasaulį nusirito naujos religinės patirties banga. Šis reiškinys pagrįstai vadinamas neosekminizmu, nes ši srovė turi nemažai elementų, panašių į tradicinių sekmininkų praktikas. Stebina

vienas dalykas: per trumpą laiką šio spontaniško sąjūdžio banga įsiveržė į beveik visų istorinių bažnyčių – anglikonų, liuteronų, presbiterijonų (reformatų), metodistų, baptistų ir net katalikų – bendruomenes. Yra duomenų, kad šis judėjimas pasiekė kai kurias ortodoksų bendruomenes Vakaruose. 1975 m. Romoje šv. Petro bazilikoje susirinko apie 10 000 charizmininkų katalikų. Juos palankiai įvertino popiežius Paulius VI.

Kai kurie šio judėjimo vadovai tvirtai laikėsi nuomonės, kad charizmininkai turėtų pasilikti senosiose denominacijose ir nekurti savo atskirų bendruomenių. Bet įvairūs nevaldomi, sunkiai paaiškinami reiškiniai, tokie kaip „šventas juokas“, „šventas lojimas“, masiniai kritimai atgal, perdėtas ir ne visada teisingas stebuklingų išgijimų skelbimas bendruomenėse kėlė įtampą. Mokymas, kad visos ligos yra nuodėmės ir silpno tikėjimo pasekmė arba šėtono puolimas, paplitęs tikėjimas demonų apsėdimu atnešė daug nesusipratimų ir asmeninio gyvenimo tragedijų. Vadinamoji „klestėjimo evangelija“ taip pat neskatinė tikinčiųjų vienybės. Todėl charizmininkai pradėjo kurti savo atskiras bendruomenes, išskyrus katalikiškąją atmainą, kuri bažnyčioje surado savo vietą.

Stačiatikių bažnyčia Rusijoje. 1721 m. Rusijos caras Petras I panaikino bažnyčios patriarcho pareigybę bei struktūrą, ir bažnyčios valdymas buvo perduotas vienam iš valstybinės valdžios departamentų – Švenčiausiajam Sinodui. Oficialioji bažnyčia virto biurokratinio valdymo aparatu, o jos tarnai, ypač eiliniai parapijų dvasininkai, pirmiausia turėjo rūpintis savo parapijiečių paklusnumu valdžiai. Niekam nerūpėjo jų pačių dvasinė būklė, moraliniai klausimai, ir jų tarnystė labiau panašėjo į eilinį darbą ir pragyvenimo šaltinį.

Nors oficialiai buvo teigiama, kad visi rusai yra stačiatikiai, tačiau XIX a. antroje pusėje daugiau negu 10 mln. rusų priklausė kitoms denominacijoms: sentikiams, molokanams, baptistams ir

kt., o tai sudarė apie 20 % gyventojų. Rusų filosofas ir rašytojas V. Bielinskis rašė, kad „rusai iš esmės yra ateistiška liaudis, nes apie Dievą kalba be pagarbos, kasydami sau užpakalį, o jų tikėjimas dažniausiai yra prietarų lygio“.

Tokią apverktiną padėtį rodo ir statistika. Iki 1916 metų visiems stačiatikiams kariškiams buvo privalu eiti išpažinties ir dalyvauti komunijoje. Panaikinus šį įstatymą, jau kitais metais einančiųjų išpažinties kariškių skaičius nuo 100% smuko iki 10%.

1905 m. buvo paskelbtas įsakas dėl tikybės pakantumo, o tai reiškė toleranciją kitatikiams. Stačiatikių bažnyčia suprato, kad reikia pasinaudoti tokia proga ir bandyti išsilaisvinti iš pasaulietinės valdžios. O tai reiškė pirmiausia patriarchato institucijos atkūrimą, todėl pradėta reikalauti leidimo sušaukti bažnyčios atstovų susirinkimą. Tačiau caras keletą metų delsė, o tuo tarpu bažnyčios autoritetas visuomenėje vis labiau smuko kartu su caro patvaldystės autoritetu.

Pagaliau susirinkimas įvyko 1917 m., carui Nikolajui II atsisakius sosto. Patriarchu buvo išrinktas *Tichonas*. Dienotvarkėje buvo numatyta dar kitų, seniai pribrendusių klausimų: liturginės kalbos, senojo ar naujojo kalendoriaus ir kt. Bet įvykusi bolševikinė Spalio revoliucija, prasidėjęs pilietinis karas ir badas nutraukė suvažiavimo darbą. Prasidėjo brutali, vis aktyvėjančios ateizacijos veikla. Baisus 1922 m. badas paskatino patriarchą Tichoną kreiptis su prašymu į visas parapijas, kad žmonės aukotų brangenybes, papuošalus ir kitus vertingus daiktus badaujantiems sušelpti. Tam tikslui buvo įkurtas bažnytinis komitetas, bet tokia veikla nepatiko bolševikų valdžiai. Komitetas buvo panaikintas, surinktos lėšos ir turtas rekvizuotas ir visa tai panaudota išmokai, kurią pagal Bresto sutartį Rusija turėjo sumokėti Vokietijai, pasibaigus Pirmajam pasauliniam karui. Pasirodo, kad tokiu būdu buvo vykdoma Lenino valia, apie kurią liudija jo slapto laiškas vyriausybei: „Būtent dabar, kai badaujančiose vietovėse valgomi

žmonės, o pakelėse mėtosi šimtai ar net tūkstančiai lavonų, mes privalome su didžiausia energija negailestingai rekvizuoti bažnyčios vertybes ir turtus... Kuo daugiau reakcinės dvasininkijos ir buržuazijos atstovų dėl šios priežasties pasiseks sušaudyti, tuo geriau. Reikia kaip tik dabar pamokyti tą publiką, kad kelis dešimtmečius niekas nedrįstų net pagalvoti apie kokį nors pasipriešinimą.“ Šis „didžiojo vado“ potvarkis buvo stropiai vykdomas. Vien per šią akciją buvo sunaikinta beveik 14 tūkstančių dvasininkų ir pasauliečių. Po kelerių metų persekiojimų, nepagrįstų kaltinimų, įkalinimo ir priverstinio „atgailavimo“ dėl nusižengimų tarybų valdžiai, 1925 m. neaiškiomis aplinkybėmis mirė patriarchas Tichonas. Manoma, kad jis buvo nužudytas.

Kovai su religija buvo įsteigta *Karingųjų bedievių sąjunga*, visu pajėgumu veikė represinės sistemos. Bedievių sąjungai priklausė per 5 mln. narių, o jiems vadovavo aršus religijos priešas, Lenino mokinys J. Jaroslavskis, kurį tikintieji vadino „velnio komisaru“. Bedievių smurtiniai veiksmai prieš bažnyčią ir tikinčiuosius nebuvo ribojami. Pats Leninas kovą su religija vadino „mūsų valstybinių darbu“.

1929 m. buvo įvesta šešiadienė savaitė su penkiomis darbo dienomis, be sekmadienių. Ši tvarka egzistavo net iki 1942 metų. Be to, „remiantis tarybinių žmonių reikalavimu“, buvo uždraustos ir kitos religinės šventės. Tais pačiais 1929 m. buvo priimtas įstatymas dėl privalomos visų religinių bendruomenių registracijos. Tai dar būtų buvę pusė bėdos, tačiau bendruomenėms siekiant registracijos vietinė valdžia dažniausiai be jokių paaiškinimų registruotis neleisdavo. Jei 1929 m. visoje

tuometinėje Tarybų Sąjungoje veikė daugiau nei 30 000 stačiatikių bažnyčių, tai 1940 m. neuždarytų buvo likę tik 200. Neliko nė vieno veikiančio vienuolyno.

1930 metais tuometis stačiatikių vadovas metropolitas Sergijus ne kartą kreipėsi į valdžią protestuodamas dėl bažnyčios ir tikinčiųjų persekiojimų bei nepakeliamų mokesčių. Valdžia apsimetė norinti taisyti padėtį, bet išklė savo sąlygas, pvz., kad Sergijus padarytų viešą pareiškimą, jog Tarybų Sąjungoje nėra persekiojimų dėl tikėjimo. Kažkoku būdu buvo išgautas Sergijaus sutikimas, ir Maskvoje vidaus ir užsienio žurnalistams buvo surengta spaudos konferencija, kurioje Sergijus perskaitė valdžios parengtą pareiškimą, kad Tarybų Sąjungoje yra religijos laisvė. Tuo pat metu Rusijos Mokslų akademijoje buvo atliktas *valymas*, ir už religines pažiūras buvo nuteista per 100 „idealistų“ akademikų, kurie buvo arba ilgiems metams įkalinėti, arba sušaudyti.

Ateistinės valdžios planas turėjo tikslą ne tik išnaudoti patriarchą meluojant pasauliui apie tikrąją tikėjimo ir sąžinės laisvės padėtį. Tokios akcijos, kurių buvo ne viena, siekė sumenkusios bažnyčios viduje sukelti neramumus bei įtarimus, o šie turėjo vesti į susiskaldymą ir susinaikinimą. Reikia pripažinti, kad šis valdžios planas pavyko.

Panaši padėtis tęsėsi iki pat 1941 m., kai hitlerinė Vokietija,

nepaisydama oficialiosios nepuolimo sutarties, pradėjo karą su Tarybų Sąjunga. Žiaurūs persekiojimai liovėsi, ir po kurio laiko gerokai sušvelnėjęs ateistinis režimas leido atnaujinti legalią veiklą daugeliui uždarytų, bet dar išlikusių bažnyčių.

Albertas Latužis ✓

SSSR antireliginės propagandos plakatas

*Jie pilni ir džiaugsmo, ir Šventosios Dvasios,
su negęstančio tikėjimo ugnim širdy,
o vargų, išbandymų akistatoje – ramūs, drąsūs,
jų tikėjimo žodžius junti, ne vien girdi, –*

*štai gyvi, tikrieji Kristaus mokiniai,
ir tokių Jis ieško, laukia, ilgisi seniai!
Jų gerumas, nuolankumas ir kantrybė
žmones gydo ir pagarbina Kūrėją didį.
Štai tokie tikrieji Kristaus mokiniai!*

Romualda Adomaitytė-Chabarina ✓

Laimingiausios akimirkos yra tos, kai užmirštame savo numylėtąjį **aš** ir atrandame vis kitką (Dievą, kitus žmones, gyvūnus, sodą ir dangų).

– C.S. Lewis

Gera dažnai pasisverti Dievo žodžio svarstyklėmis. Tai bus šventas užsiėmimas.

– Charles Spurgeon

Europos Baptistų Federacijos (EBF) maldos kalendorius

Gegužės 27 – birželio 2 meldėmės už:

Šveicarijos baptistų sąjungą

Bendruomenių skaičius:	12
Bendras narių skaičius:	1 084
Prezidentas:	Fritz Baltensperger

Birželio 3-9 meldžiamės už:

Vokietijos laisvųjų evangelišku bažnyčių (baptistų) sąjungą

Bendruomenių skaičius:	757
Bendras narių skaičius:	82 000
Prezidentas:	Michael Noss
Generalinis sekretorius:	Christoph Stiba

Birželio 10-16 meldžiamės už:

Slovėnijos baptistų bažnyčių sąjungą. . .

Bendruomenių skaičius:	7
Bendras narių skaičius:	160
Prezidentas:	Drago Sorl

Generalinis sekretorius: Misko Canji

. . . ir Slovėnijos evangelikų krikščionių bažnyčia

Bendruomenių skaičius: 6
Bendras narių skaičius: 253
Prezidentas: Zvonko Turinski

Birželio 17-23 meldžiamės už:

Egipto baptistų konvenciją . . .

Bendruomenių skaičius: 19
Bendras narių skaičius: 2 250
Prezidentas: Mounir Malaty
Viceprezidentas: Philmon Azer

. . . ir Pirmąją Bahreino baptistų bažnyčia

Pastorius: Majdi .A.G.Abdelsaid

Birželio 24 – 30 meldžiamės už:

Suomijos (suomiškai kalbančių) baptistų sąjungą. . .

Bendruomenių skaičius: 14
Bendras narių skaičius: 691
Prezidentas: Jari Portaankorva

. . . ir Suomijos (švediškai kalbančių) baptistų sąjungą

Bendruomenių skaičius: 17
Bendras narių skaičius: 1 162
Prezidentas: Davi Knispel
Generalinis sekretorius: Peter Sjöblom

Liepos 1 – 7 meldžiamės už:

Kipro baptistų bažnyčia

Liepos 8 – 14 meldžiamės už:

Italijos evangelikų baptistų sąjungą. . .

Bendruomenių skaičius: 102
Bendras narių skaičius: 5 903
Prezidentas: Giovanni Arcidiacono

. . . ir Maltos evangellikų krikščionių bažnyčia

Liepos 15 – 21 meldžiamės už:

Gruzijos evangelikų baptistų bažnyčia

Bendruomenių skaičius: 38
Arkivyskupas: Merab Gaprindashvili
Prezidentas: Valer Guiglishvili

EBF maldos kalendorių bei išsamesnę informaciją apie maldos poreikius galite rasti Europos Baptistų Federacijos internetiniame puslapyje: <http://www.ebf.org>. ✓

*Straipsniai trumpinami ir redaguojami redakcijos nuožiūra. Redakcijos nuomonė ne visada sutampa su autorių nuomone.

*Jei norite atsisakyti naujienų, atsiųskite tuščią elektroninį laišką su žodeliu – NESIŪSTI.

© Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjunga

El.paštas: office@baptist.lt

Mūsų sąskaita:

Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjunga

Įmonės kodas: 192077697

AB SEB bankas, Banko kodas: 70440

Sąskaitos nr. LT79 7044 0600 0415 1925